

VÄSTERVIKS
KOMMUN

Samhällsbyggnadsenheten
2022-04-04

Befolkningsprognos

Västerviks kommun 2022-2032

Markus Fridell

Sammanfattning av prognosen:

- Under prognosperioden väntas en stillsam befolkningsutveckling. 2032 förväntas antalet invånare i kommunen vara ca 40 fler än vid utgången av 2021.
- Antalet invånare i förskoleålder, 1-5 år, förväntas minska något fram till 2024 för att sedan stabiliseras i intervallet 1700-1750.
- Antalet invånare i grundskoleålder, 6-15 år, beräknas hålla sig kring dagens nivå under hela prognosperioden.
- Antalet invånare i gymnasieålder, 16-18 år, prognostiseras att växa något fram till år 2025 för att sedan stabiliseras runt 1200 individer.
- Antalet invånare i yrkesaktiv ålder, 20-64 år, beräknas minska samtidigt som antalet invånare i icke-yrkesaktiva åldrar ökar under prognosperioden. Detta leder till en ökande demografisk försörjningsbörda.
- Antalet invånare i pensionsålder, 65 år och äldre, beräknas öka i en jämn takt med i genomsnitt ca 75 per år till år 2032.
- Antalet invånare 80 år och äldre beräknas öka med nära 40% under prognosperioden.
- Födelseunderskottet förväntas växa under prognosperioden, beroende på stigande dödstal.

Innehåll

Inledning.....	4
Prognos.....	6
Folkmängd efter ålder vid årets slut.....	6
Barn och ungdomar	7
Förskola	8
Grundskola.....	9
Gymnasiet.....	10
Ålderspensionärer	11
Yrkesaktiva åldrar och övriga åldrar	12
Metod och förutsättningar.....	13
Födda och avlidna.....	13
In- och utflyttning.....	15
Inrikes flyttning.....	16
Utrikes flyttning	16
Allmänt om prognososäkerhet.....	17

Inledning

I denna rapport presenteras årets befolkningsprognos för Västerviks kommun. Prognosen avser kommande tioårsperiod, 2022-2032, och bygger på en rad antaganden och data om befolkningen i fråga om flyttningar, födelsetal och dödlighet, vilka beskrivs närmare i avsnittet Metod och förutsättningar.

Prognosarbetet genomförs i flera steg. I detta första steg görs en prognos för hela kommunens befolkning uppdelat på ålder och kön, så kallad totalprognos. Med totalprognosen som grund kommer sedan prognoser på delområdesnivå att tas fram.

Vid utgången av 2021 hade Västerviks kommun 36 747 invånare, en ökning med 92 invånare jämfört med motsvarande tidpunkt ett år tidigare. Västerviks kommuns befolkning är idag ungefär lika stor som den var för arton år sedan. En svagt nedåtgående trend har följts av en brant rekyl uppåt driven av utrikes inflyttningar. De senaste åren har antalet utrikes inflyttningar minskat markant och den befolkningsökning som kommunen haft har planat ut något.

Det gångna året har, precis som året dessförinnan, präglats av coronapandemin. Den tydligaste effekten på befolkningsutvecklingen har varit fortsatt låga nivåer av utrikes inflyttare, där antalet 2021 var det lägsta på drygt tio år. Coronapandemin tycks även ha inverkat på de inrikes flyttningarna. Kommunen har haft ett positivt inrikes flyttnetto de senaste två åren efter en lång period med negativa siffror.

Det normaltillstånd som emotsågs i och med att coronarestriktionerna lättades har istället ersatts av än större ovisshet. Rysslands krig mot Ukraina med enorma flyktingströmmar som följd gör att prognosförutsättningarna är mycket osäkra.

Den 3 mars fattade EU beslut om att aktivera det så kallade massflyktsdirektivet. Det innebär att alla ukrainska medborgare eller varaktigt bosatta i Ukraina omedelbart har rätt till ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan behöva söka asyl. De ukrainare som enbart registreras som massflyktingar kommer inte att bli folkbokförda i Sverige, för det krävs att de också söker asyl och sedan, efter prövning, beviljas uppehållstillstånd. *Befolkningsprognosen omfattar, precis som officiell befolkningsstatistik, endast folkbokförd befolkning. Dit räknas alltså inte de ukrainare som enbart registrerats som massflyktingar. Det kommer därmed sannolikt råda stora skillnader mellan antalet ukrainare som uppehåller sig i kommunen och antalet folkbokförda som inkluderas i statistik och prognos. Per den siste mars hade cirka 93% av de drygt 27 000 flyktingar som kommit till Sverige från Ukraina sökt skydd enligt massflyktsdirektivet och cirka 7% hade sökt asyl.*

I skrivande stund finns inga scenarier vare sig på kommun- eller länsnivå att tillgå avseende antalet ukrainska flyktingar. För att ändå få någon uppfattning om hur många ukrainare som kan tänka söka sig till Västerviks kommun är Migrationsverkets scenarier på riksnivå från 11/3 2022 det mest robusta att utgå ifrån. Detta trots att de har en väldig numerär spännvidd och kort tidshorisont. Migrationsverket bedömer i sitt huvudscenario att 76 000 ukrainare kan fly till Sverige under mars – juni (med ett lägre scenario om 27 000 och ett högre scenario om 212 000). Om antalet ukrainare som bosätter sig i Västerviks kommun blir proportionerligt mot Västerviks kommuns andel av Sveriges befolkning skulle det innebära att ca 270 av dessa bosätter sig i Västerviks kommun enligt huvudscenariot (95 enligt det lägre scenariot och närmare 750 enligt det högre scenariot). Hur utfallet blir och vilken inverkan det får på befolkningsutvecklingen under kommande år är givetvis helt beroende av hur kriget utvecklar sig framöver och vilka politiska uppgörelser som görs inom EU.

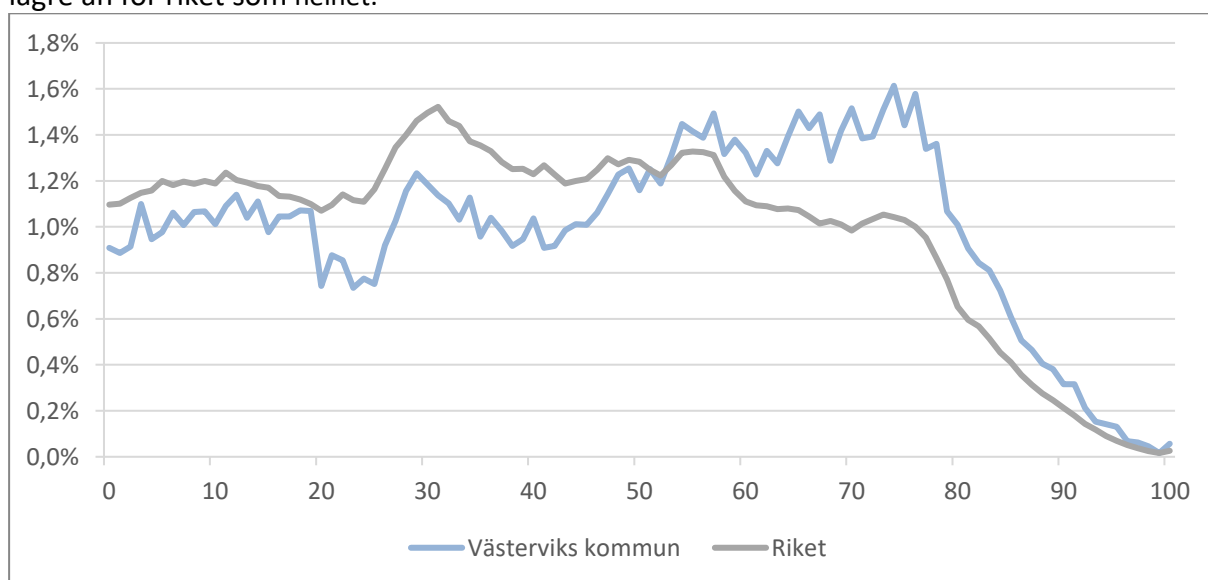
Prognos

Till år 2032 förväntas en stillsam befolkningsutveckling. Under prognosperiodens inledning väntas utrikes inflyttning generera en befolkningstillväxt. Det födelseunderskott som kommunen haft de senaste 25 åren förväntas bestå under hela prognosperioden och efterhand leda till en minskande befolkning. 2032 förväntas kommunens befolkning vara ungefär lika stor som vid utgången av 2021.

Folkmängd efter ålder vid årets slut

Ålder	Faktisk 2021	Prognos										
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0	334	303	327	318	320	322	324	327	330	334	333	332
1-5	1 773	1 783	1 764	1 707	1 700	1 699	1 688	1 705	1 706	1 718	1 730	1 739
6-9	1 543	1 534	1 516	1 567	1 539	1 529	1 538	1 469	1 469	1 466	1 454	1 467
10-12	1 192	1 180	1 186	1 198	1 210	1 196	1 190	1 216	1 211	1 207	1 167	1 151
13-15	1 149	1 214	1 213	1 211	1 197	1 201	1 213	1 224	1 210	1 205	1 229	1 225
6-15	3 884	3 928	3 914	3 977	3 946	3 926	3 941	3 908	3 891	3 879	3 850	3 843
16-18	1 162	1 129	1 159	1 162	1 218	1 217	1 213	1 202	1 207	1 216	1 226	1 214
19-64	18 750	18 716	18 679	18 587	18 516	18 458	18 364	18 322	18 214	18 124	18 044	17 955
65-79	7 838	7 868	7 768	7 711	7 558	7 498	7 417	7 356	7 392	7 402	7 391	7 424
80-w	3 006	3 095	3 263	3 400	3 594	3 724	3 889	4 007	4 078	4 135	4 219	4 266
65-w	10 844	10 963	11 031	11 111	11 152	11 222	11 306	11 363	11 470	11 537	11 610	11 690
0-w	36 747	36 823	36 874	36 862	36 852	36 844	36 837	36 828	36 818	36 808	36 792	36 773

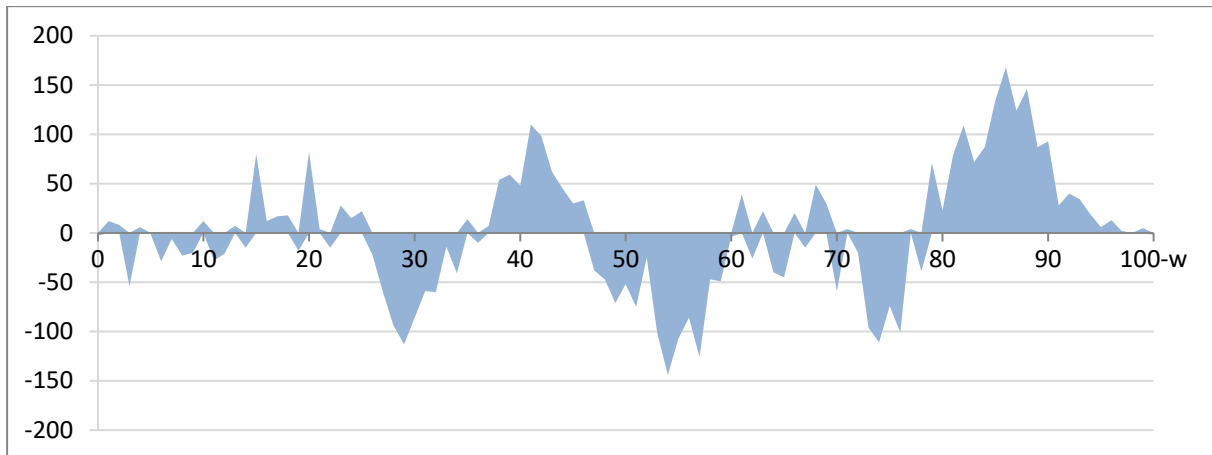
Åldersstrukturen i kommunen karaktäriseras av en hög andel äldre invånare samtidigt som andelen unga vuxna och individer i familjebildande ålder är betydligt lägre än för riket som helhet.

Åldrar i ettårsklasser som andel av totalbefolkningen för Västerviks kommun och riket 2021

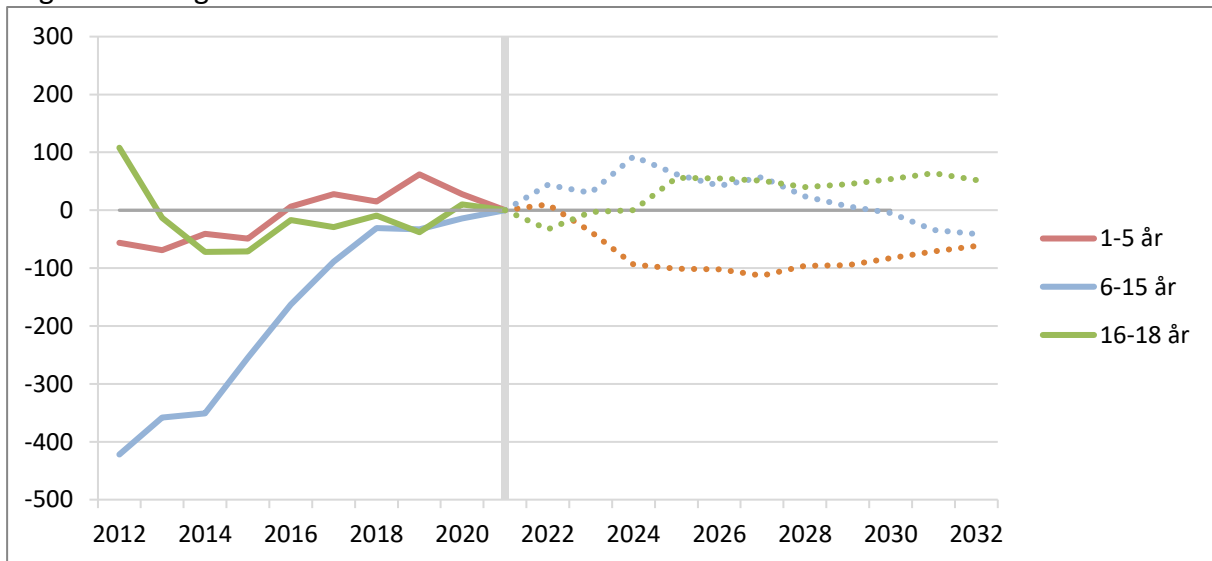
Det finns en del tydliga mönster i den prognostiserade befolkningsutvecklingen till 2032. Befolkningen över 80 år ökar kraftigt, medan en tydlig minskning väntas i åldersspannen 45-60 och 70-80 år. Åldersgruppen 25 till 35 minskar samtidigt som antalet 35-45-åringar ökar. Bland barn och ungdomar varierar utvecklingen mellan åldersgrupperna, med dragning åt det negativa hållet.

Befolkningsförändring i Västerviks kommun per ålder, prognostiserad differens mellan 2032 och 2021. (Positivt värde indikerar ökning av åldersgruppen och negativt värde indikerar minskning)

Barn och ungdomar

De senaste tio åren har gruppen grundskolebarn ökat kraftigt i antal i kommunen, medan grupperna förskolebarn och gymnasieungdomar legat relativt stabilt. Under prognosperioden väntas små förändringar i åldersgrupperna barn och ungdomar, antalet förskolebarn väntas minska något medan antalet grundskolebarn väntas öka något inledningsvis för att sedan minska.

Befolkningsutveckling barn och ungdomar 2012-2021 med prognos 2022-2032. Index=2021

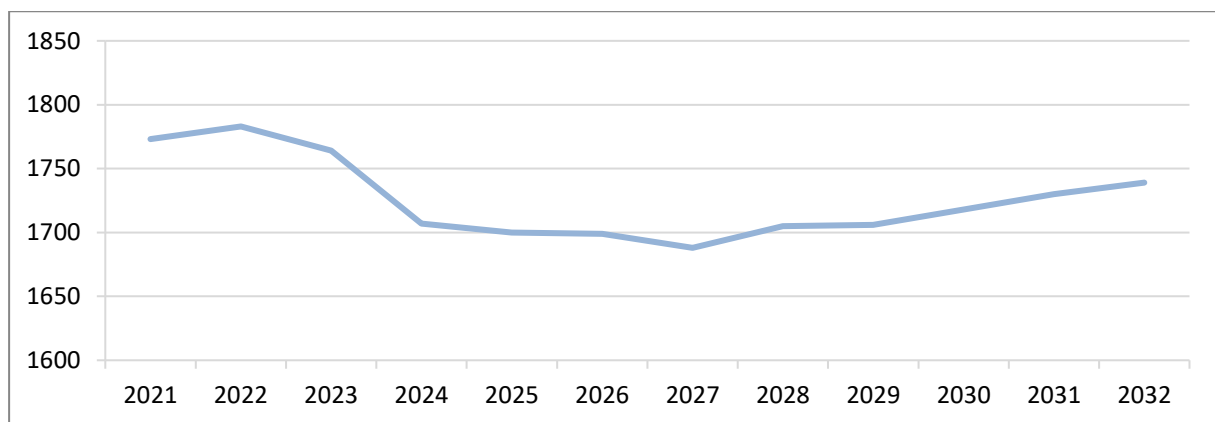

Förskola

På kommunnivå ser behovet av förskoleverksamhet ut minska något under prognosperioden. Antalet invånare i förskoleålder, 1-5 år, förväntas minska fram till 2024 för att sedan ligga i intervallet 1700-1750. För att sätta denna siffra i perspektiv kan nämnas att för 15 år sedan var antalet barn i förskoleålder i kommunen endast 1570 till antalet.

Förändringarna i åldersgruppens storlek, som åskådliggörs i diagrammet nedan, beror främst på variationerna i antalet födda i kommunen de senaste åren.

Ålder	Faktisk	Prognos											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
1-5	1 773	1 783	1 764	1 707	1 700	1 699	1 688	1 705	1 706	1 718	1 730	1 739	

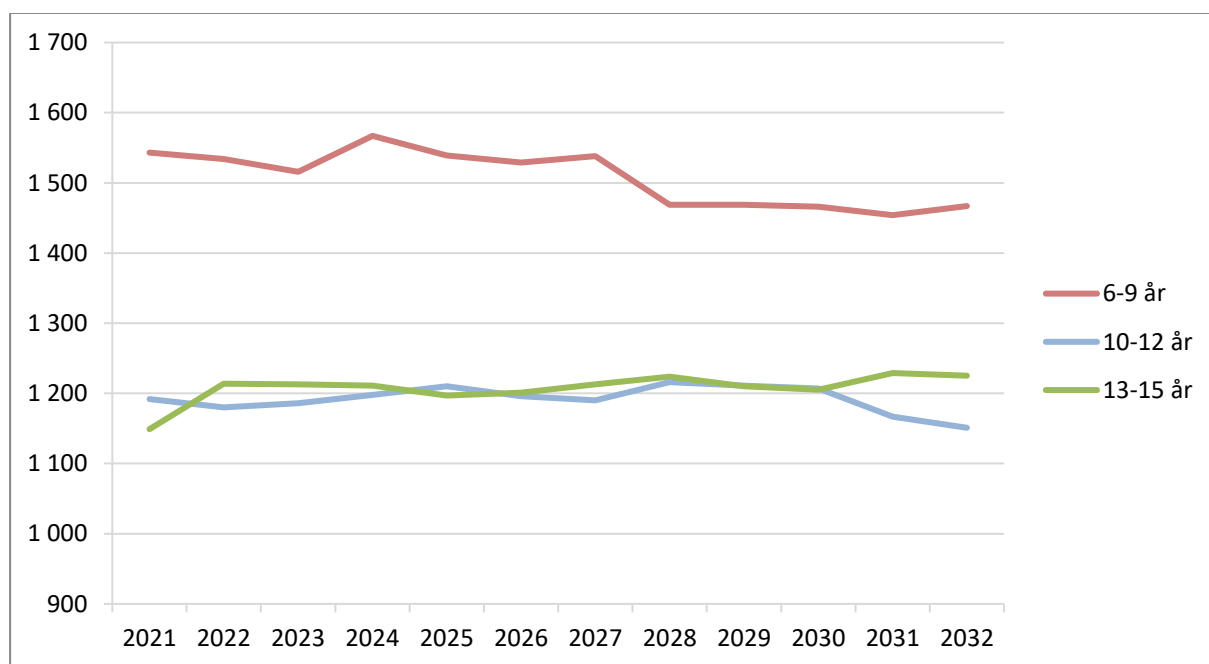
Befolkningsutveckling förskolebarn, 1-5 år, prognos 2022-2032

Grundskola

Grundskoleverksamheten ser ut att ställas inför nära oförändrade resursbehov under prognosperioden. Antalet barn i åldern 6-15 år har ökat markant sedan 2011, men denna ökning ser ut att avta och plana ut under de kommande åren. År 2032 beräknas antalet barn i åldersgruppen vara ca 40 färre än vid utgången av 2021. Åldersgrupperna 6-9-åringar ser ut att minska något medan grupperna 10-12-åringar och 13-15-åringar ligger stabilt kring 1200.

Ålder	Faktisk 2021	Prognos										
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6-9	1 543	1 534	1 516	1 567	1 539	1 529	1 538	1 469	1 469	1 466	1 454	1 467
10-12	1 192	1 180	1 186	1 198	1 210	1 196	1 190	1 216	1 211	1 207	1 167	1 151
13-15	1 149	1 214	1 213	1 211	1 197	1 201	1 213	1 224	1 210	1 205	1 229	1 225
6-15	3 884	3 928	3 914	3 977	3 946	3 926	3 941	3 908	3 891	3 879	3 850	3 843

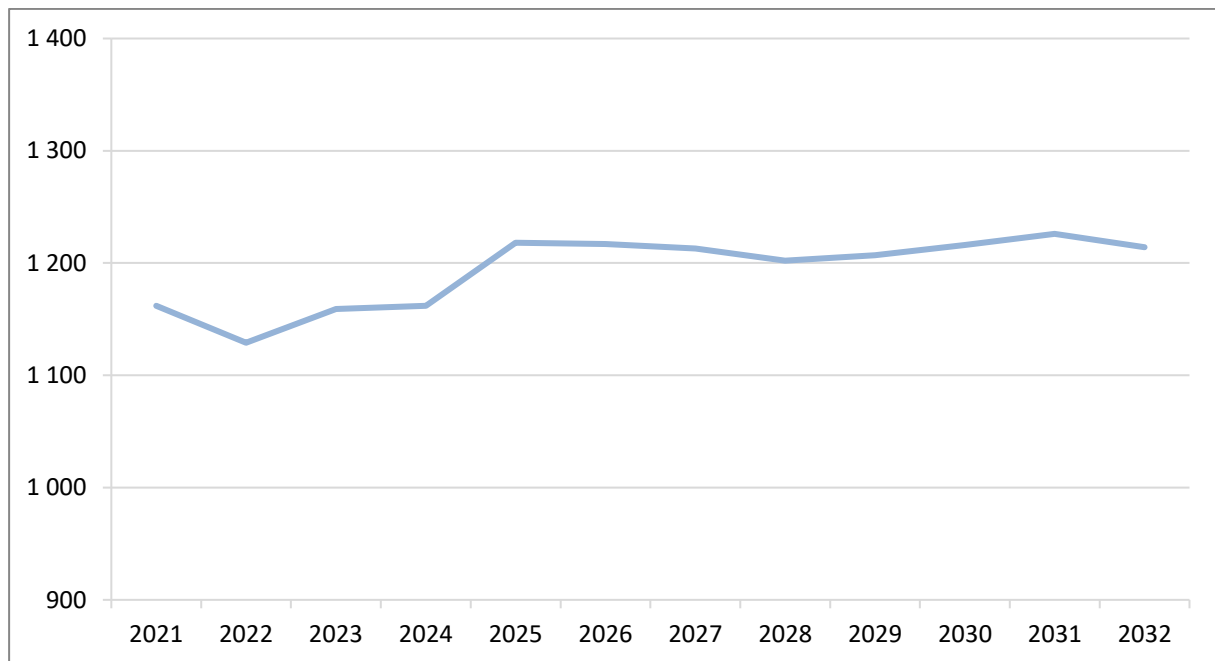
Befolkningsutveckling grundskolebarn, 6-15 år, prognos 2022-2032

Gymnasiet

Elevunderlaget för gymnasieskolan, invånare i åldern 16-18 år, har legat relativt stabilt de senaste fem åren. Åldersgruppen prognostiseras att växa något fram till år 2025 för att sedan stabiliseras runt 1200 individer. Antalet individer i åldersgruppen är lågt sett i ett historiskt perspektiv. Så sent som 2009 bestod motsvarande åldersgrupp av drygt 1600 individer.

Ålder	Faktisk	Prognos										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
16-18	1 162	1 129	1 159	1 162	1 218	1 217	1 213	1 202	1 207	1 216	1 226	1 214

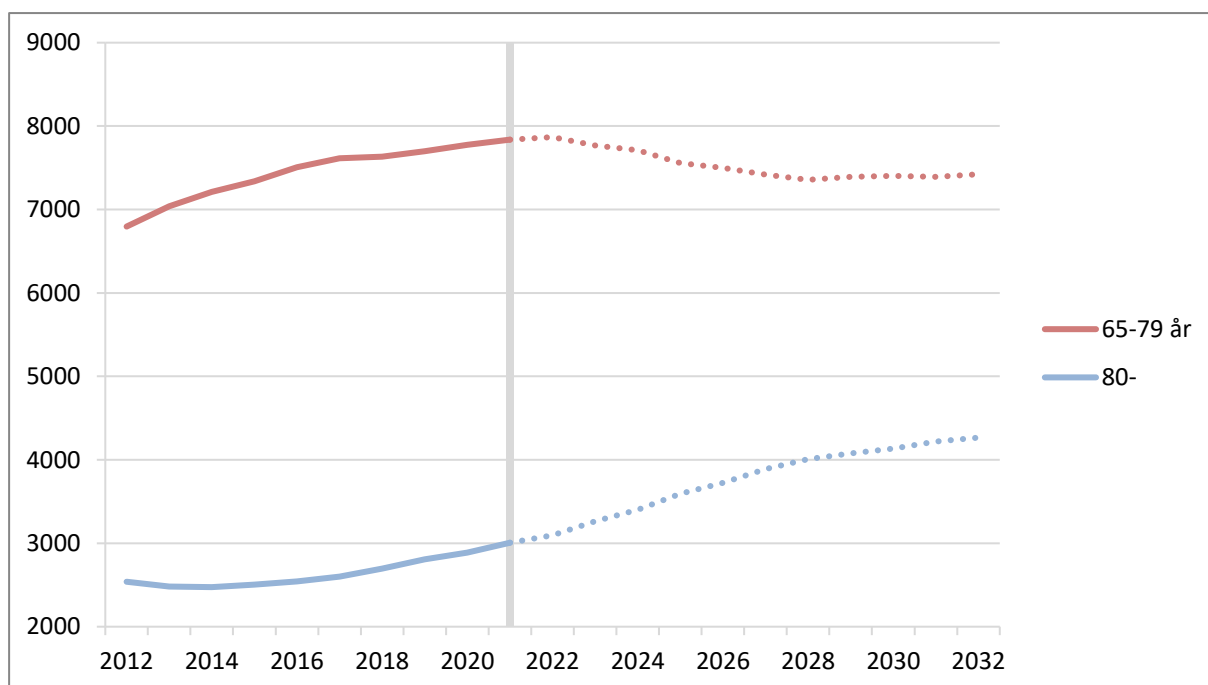
Befolkningsutveckling ungdomar, 16-18 år, prognos 2021-2032

Ålderspensionärer

Ålderspensionärerna, 65 år och äldre, förväntas öka i en tämligen jämn takt under prognosperioden med ca 75 per år. Det finns dock tydliga skillnader inom gruppen; de yngre pensionärerna, 65-79 år, väntas minska i antal under prognosperioden medan åldersgruppen 80 år och äldre ökar markant. Förklaringen till detta är att de stora 40-talistkullarna åldras in i den senare åldersgruppen under de kommande åren.

Ålder	Faktisk	Prognos										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
65-79	7 838	7 868	7 768	7 711	7 558	7 498	7 417	7 356	7 392	7 402	7 391	7 424
80-w	3 006	3 095	3 263	3 400	3 594	3 724	3 889	4 007	4 078	4 135	4 219	4 266
65-w	10 844	10 963	11 031	11 111	11 152	11 222	11 306	11 363	11 470	11 537	11 610	11 690

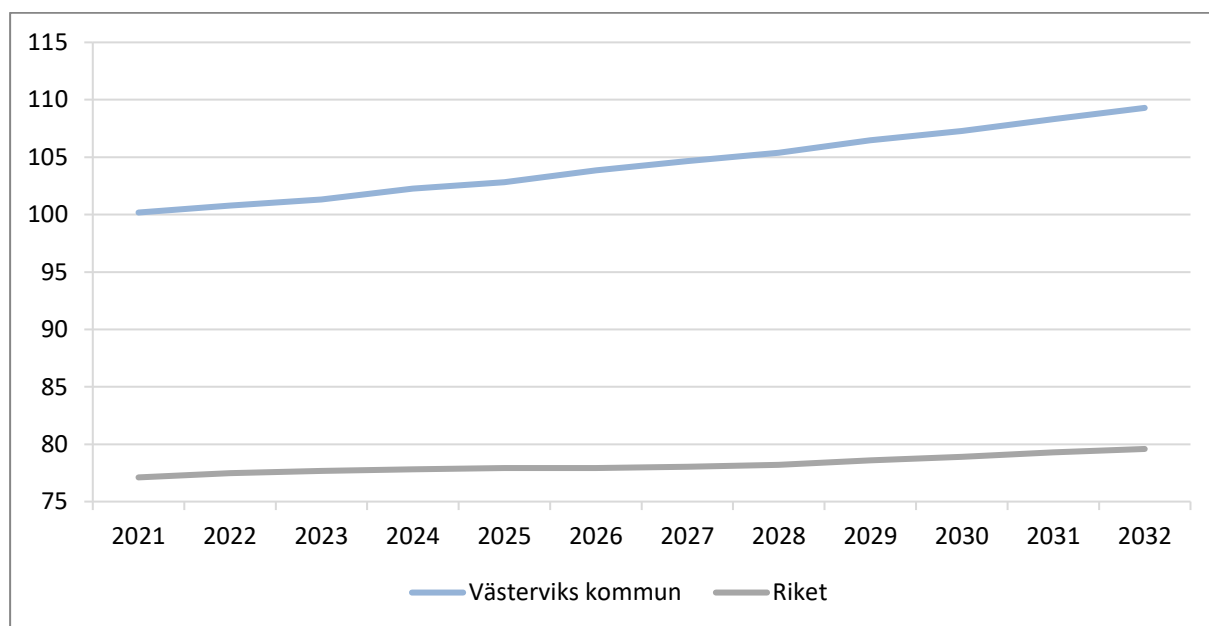

Befolkningsutveckling ålderspensionärer, 65 år och äldre, 2012-2021 med prognos 2022-2032

Yrkesaktiva åldrar och övriga åldrar

2021 var historiskt så tillvida att det var första gången någonsin som den demografiska försörjningskvoten för Västerviks kommun var över 100. Ett värde över 100 innebär att antalet personer i icke yrkesaktiv ålder är fler än antalet personer i yrkesaktiv ålder. Detta värde väntas öka ytterligare under prognosperioden till 109 år 2032. Förklaringen är att antalet invånare i yrkesaktiv ålder, 20-64 år, minskar under hela prognosperioden, samtidigt som antalet invånare i övriga åldrar ökar. Både dagens nivå och den framtida nivån är betydligt högre än vad Statistiska centralbyrån prognostiserar för riket som helhet. Detta speglar den rådande åldersstrukturen på kommunens befolkning med en stor andel äldre invånare.

Ålder	Faktisk	Prognos										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0-19	7 546	7 519	7 527	7 526	7 530	7 549	7 532	7 535	7 517	7 513	7 521	7 513
20-64	18 357	18 340	18 316	18 224	18 170	18 074	17 999	17 930	17 831	17 758	17 661	17 570
65-w	10 844	10 963	11 031	11 111	11 152	11 222	11 306	11 363	11 470	11 537	11 610	11 690

Demografisk försörjningskvot för Västerviks kommun och riket, prognos 2022-2032

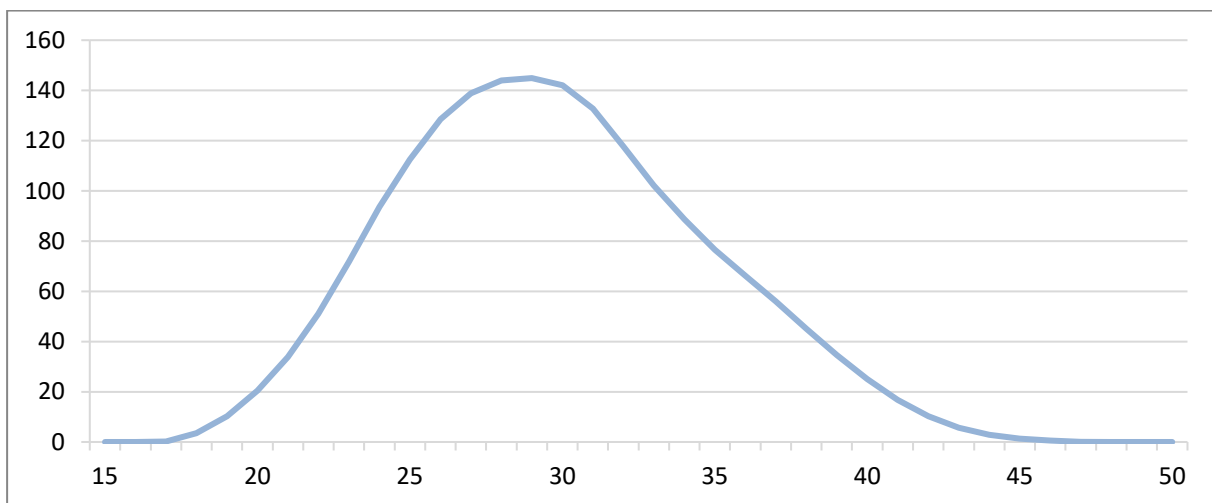

Metod och förutsättningar

Med utgångspunkt i den faktiska folkmängden den 31/12 2021 har en framskrivning av befolkningen skett genom att befolkningen åldras ett år, tillskott sker genom födselar och inflyttning och avdrag sker genom dödsfall och utflyttning. Utvecklingen har beräknats för varje ettårsklass och båda könen.

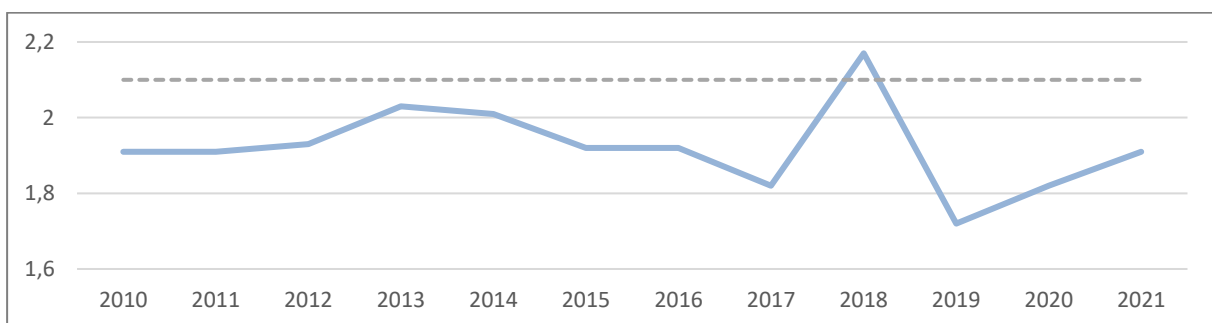
Födda och avlidna

Antalet födda har beräknats utifrån antalet kvinnor i fruktsam ålder samt de senaste årens fruktsamhetstal (antal födda per 1000 kvinnor i respektive åldersklass).

Fruksamhetstal (antal födda barn per 1000 kvinnor efter kvinnans ålder) utjämnade värden för Västerviks kommun 2017-2021

För att en befolkning fullt ut ska kunna ersätta sig själv, dvs. full reproduktion, räknar man med att det krävs en summerad fruktsamhet på 2,1. Måttet anger det antal barn kvinnor får i genomsnitt under hela sitt liv. 2021 var den summerade fruktsamheten i Västerviks kommun 1,91. Detta är i paritet med medelvärdet för de senaste tio åren. För riket som helhet låg den summerade fruktsamheten på 1,67 år 2021.

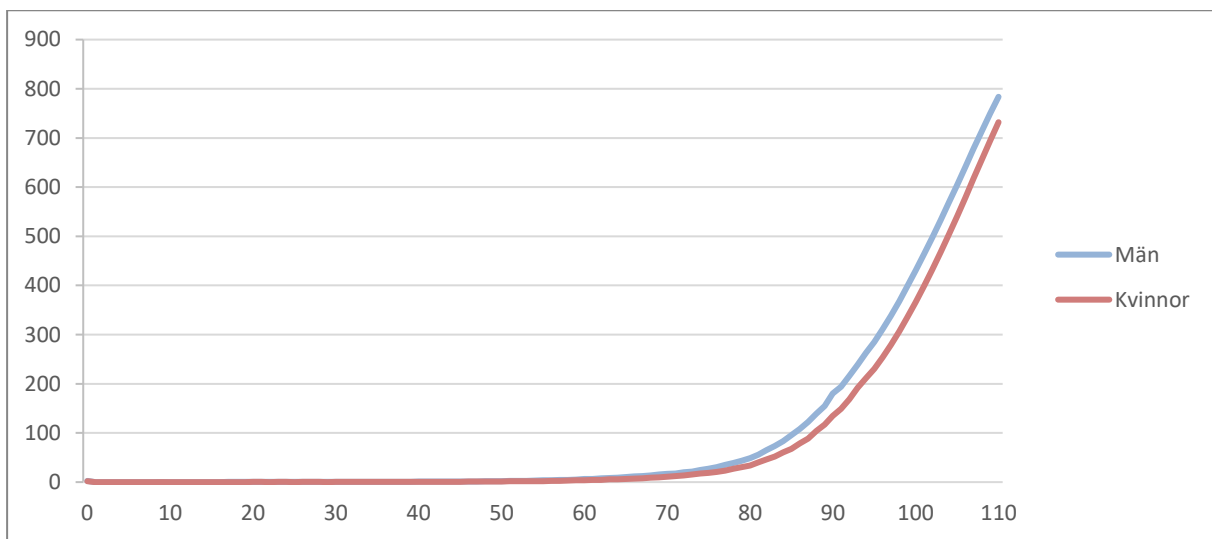

Summerad fruktsamhet för Västerviks kommun 2010-2021

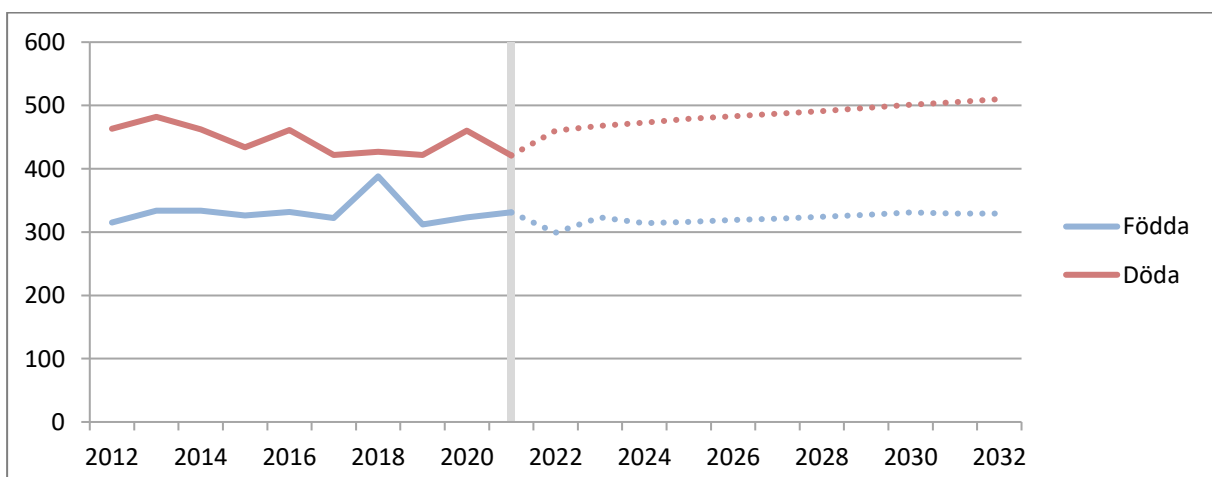
För det första året i prognosperioden har beräkning av antalet födslar skett utifrån kommuninvånarregistret och uppgifter om antalet inskrivna gravida hos mödravården i kommunen. Under efterföljande år förväntas fruktsamheten följa utvecklingen i SCB:s riksprognos 2021-2050.

Antalet avlidna i prognosen har räknats fram utifrån de senaste årens observerade dödsrisker efter kön och ålder på riksnivå. En anpassning har gjorts till de utjämnade dödsriskerna för Västerviks kommun under den senaste femårsperioden. Under prognosperioden har utvecklingen för dödsriskerna antagits följa SCB:s riksprognos.

Dödsrisker i promille för riket, medelvärden 2017-2021

Kommunens befolkning karaktäriseras av en stor andel äldre invånare. Detta medför ett strukturellt födelseunderskott, som de senaste 25 åren varit i genomsnitt -150 per år. 2021 var underskottet 90 individer. Under prognosperioden förväntas mönstret med negativt födelsenetto att hålla i sig. I takt med att stora årskullar uppnår åldrar där dödsriskerna stiger brant förväntas dessutom det årliga underskottet öka under prognosperioden.

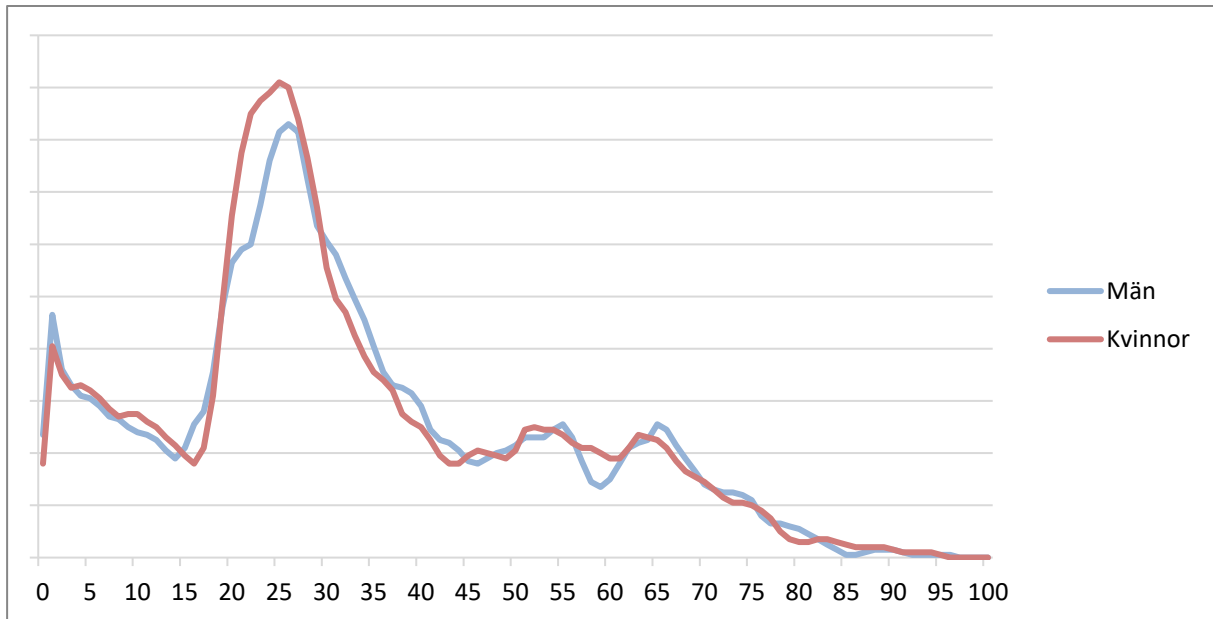

Antal födda och döda i Västerviks kommun 2012-2021 med prognos 2022-2032

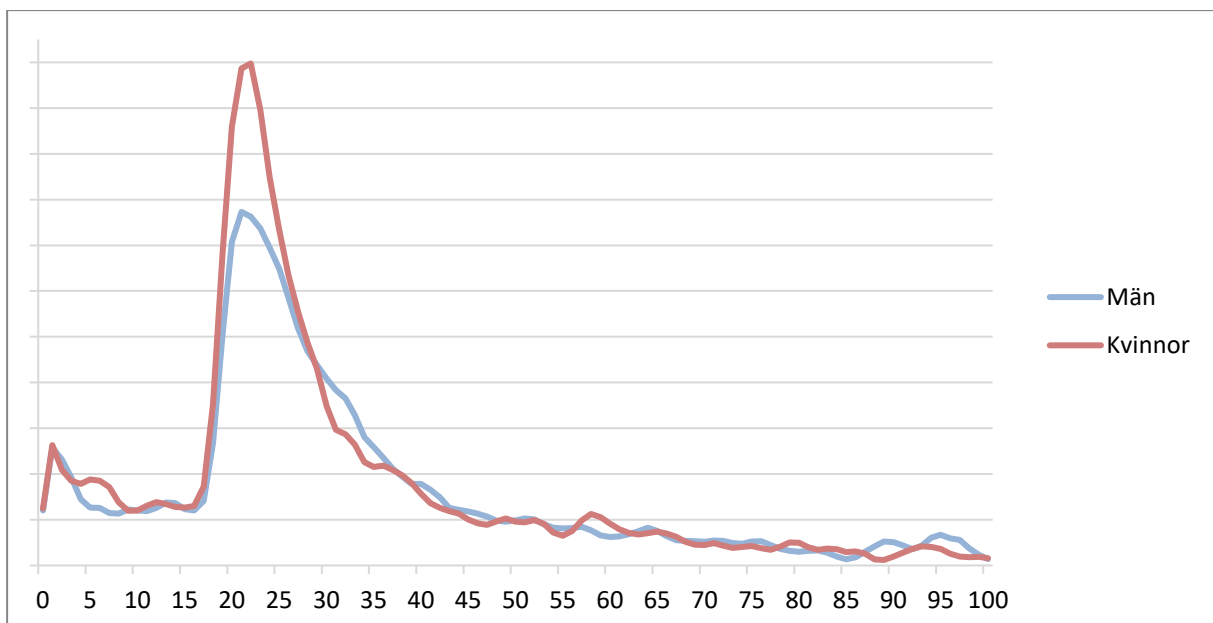
In- och utflyttning

Antagandet om hur stor inflyttningen till kommunen väntas bli har gjorts utifrån historisk statistik samt en bedömning av samhällsutvecklingen under prognosperioden. Inflyttarnas förväntade ålders- och könsfördelning baseras på hur denna fördelning sett ut under de senaste åren.

Åldersstruktur på inflyttare (Åldersfördelning inflyttare, 5 års utjämnade värden 2017-2021)

Antalet invånare som antas flytta ut från kommunen har beräknats med hjälp av så kallade utflyttarrisker. De beskriver hur stor sannolikheten att flytta från kommunen är för män och kvinnor i olika åldrar under ett år. Även dessa siffror baseras på hur förhållandena sett ut i Västerviks kommun de senaste åren.

Åldersstruktur på utflyttare (Utflyttningsrisker, 5 års utjämnade medelvärden 2017-2021)

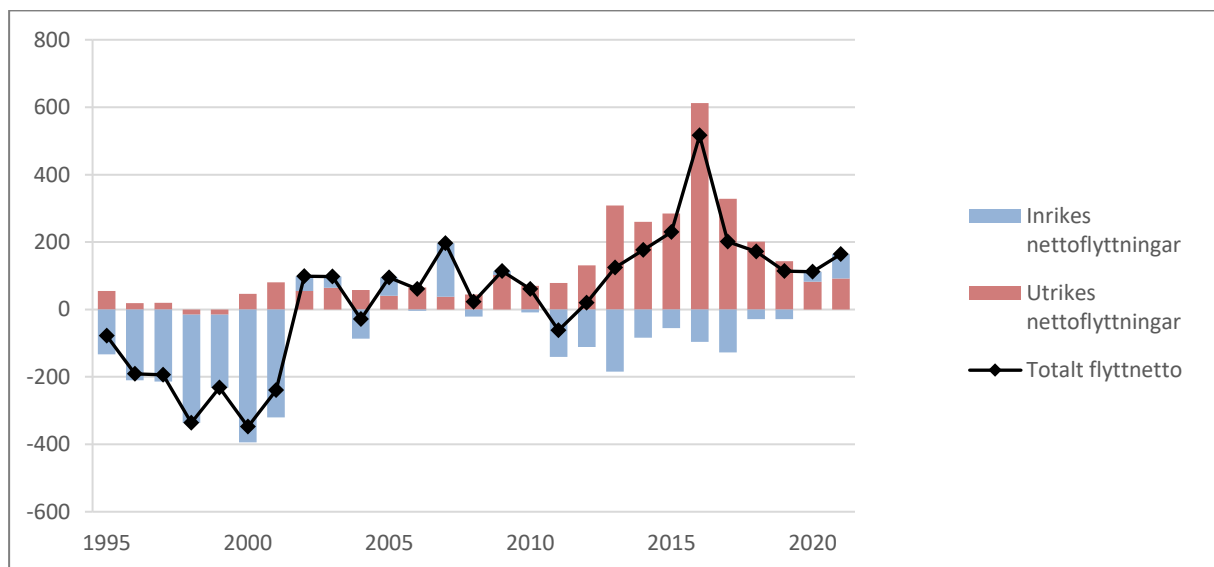

Inrikes flyttning

Sett till de senaste femton åren har nettoutflyttningen till övriga riket legat på runt 50 individer årligen. De senaste två åren har dock avvikit positivt i det hänseendet, då kommunen har uppvisat positivt inrikes flyttnetto för såväl 2020 som 2021. En del av förklaringen till denna vändning antas vara coronapandemin och dess följd effekter. Flyttningsöverskottet skiljer sig dock åt gentemot olika delar av landet. Mot det egna länet har nettoflyttningarna varit nära noll under de senaste åren, medan det har varit tydligt positivt mot övriga Sverige.

Utrikes flyttning

Antalet utrikes inflyttade har varierat kraftigt de senaste åren, vilket haft stor effekt på befolkningsutvecklingen som helhet. Under 2021 var antalet utrikes inflyttade till kommunen det lägsta sedan 2008. Den främsta anledningen är coronapandemin och de reserestriktioner och gränskontroller som införts i dess kölvatten.

In- och utflyttning, Västerviks kommun 1995-2021

I årets prognos finns stor osäkerhet kring antalet utrikes inflyttare. Kriget i Ukraina gör att många flyktingar väntas söka sig till Sverige. Mot bakgrund av resonemanget i inledningen av denna rapport förväntas ett något större invandringsöverskott än de senaste åren för de första åren av prognosperioden. Det totala flyttnettot förväntas vara positivt sett över prognosperioden som helhet.

Allmänt om prognososäkerhet

Prognosen bör ses som en indikation på ett sannolikt scenario utifrån den kunskap och den data som fanns vid tillfället när prognosen togs fram. De precisa tal som visas i tabellerna i detta dokument antyder en exakthet som egentligen inte finns. I en befolkningsprognos finns alltid osäkerhet till följd av ett antal felkällor: fel i antaganden, modellfel och slumpfel. Osäkerheten ökar dessutom med prognosperiodens längd då fel i början av prognosen följer med framskrivningen och fortplantas under senare år.

Allmänt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som ännu inte är födda vid prognosens tillkomst och för åldrarna 19-30 år där flyttbenägenheten är som störst. Redan på ganska kort sikt är prognososäkerheten alltså stor när det gäller antalet förskolebarn och unga vuxna. Betänk att år 2026 består hela gruppen förskolebarn i prognosen av barn som inte var födda vid prognosens beräkning.